

Знову осінь. Отямлення з літа спокійно-журливе.
Жовте листя в садах, і різкішає вітер,
Наче сумніви наші, наче хвиля морського відливу,
Важко пада на землю охолоне сонячне світло.

Юрко до останніх свідомих годин життя творив. І цей есей “За гранями слова” був його останнім завершеним творчим актом: гірко про це говорити, боляче згадувати, але ми безсилі перед Долею. Юрко це усвідомлював. Тому й заповідав:

І коли хтось відходить, прощай йому, не марнуючи слів.

Микола Жулинський

ВІКТОР ГРИГОРОВИЧ БЕЛЯЄВ

У вересні цього року пішов із життя багаторічний науковий працівник Інституту літератури Віктор Григорович Беляєв. Він народився в селищі Даурія Читинської області. У 1940-і роки переїхав з батьками до Львова, де закінчив школу, потім відділення російської мови й літератури Львівського університету. З 1952 по 1954 роки навчався в аспірантурі в Інституті літератури ім. Т.Г.Шевченка, у 1954 р. захистив кандидатську дисертацію на тему “Історичний роман О. Толстого “Петро Перший”. З цього року він плідно працював переважно у відділі російської літератури, в інші роки, виконуючи різні відповідальні завдання Інституту, у відділі теорії літератури та відділі інтернаціональних зв'язків української літератури. Плідну наукову роботу Віктор Григорович завжди вдало поєднував з активною науково-організаційною діяльністю. З 1958 по 1962 р. був ученим секретарем Інституту літератури. У 1970-і роки кілька років керував сектором взаємозв'язків літератур народів СРСР у відділі російської літератури та аналогічним сектором у відділі теорії літератури. У 1973-1979 роках працював головним редактором журналу “Радянське літературознавство” (тепер “Слово і Час”). У ці ж самі роки був головою редколегії і фактичним організатором літературно-критичного огляду, що видавався щороку й мав саме таку назву “Рік 1973”, “Рік 1974” і т. д.

Коло наукових інтересів В.Г.Беляєва було широким. Його насамперед цікавила література сучасна, як російська, так й українська. Йому належить низка статей про російський та український історичний роман у журналах “Радянське літературознавство”, “Дніпро”, “Вітчизна”, “Всесвіт”, у “Літературній газеті” та ін. Узагальнювальним був розділ про жанр історичного роману в колективній праці “Питання української радянської літератури” (1955 р.). У коло наукових зацікавлень Віктора Григоровича ввійшли своєю творчістю Н.Рибак, Ю.Мушкетик, А.Хижняк, Ю.Смолич. Фундаментальними були літературні аналітичні портрети Н.Рибача в колективному двотомнику “Літературні портрети” та “Українські радянські письменники”, С.Тудора в колективній монографії співробітників

Інституту “Художність і майстерність”.

У 1960 – 1970-х роках В.Г.Бєляєв продуктивно працює і над підготовкою текстів, коментуванням та виданням творів класиків російської та української літератур. Спочатку над двотомником Д.Мордовця “Життя і творчість”, пізніше над зібранням творів С. Васильченка у 3 томах та ін.

Значне місце у творчому доробку В.Г.Бєляєва посідає творчість М.Стельмаха, а саме його історична епопея. Окрім статей у періодичних виданнях, Віктору Григоровичу належить розділ про М.Стельмаха в “Історії української радянської літератури” (1963 р.). Паралельно з дослідженнями історичного роману й романної епопеї він приділяє багато уваги питанням теорії роману й епічного художнього мислення взагалі. Прикладом може бути його праця “Рух часу і риси художнього пізнання” (“Питання соціалістичного реалізму”, вип. 3, 1967).

У цілому вся наукова творчість Віктора Григоровича була пов'язана з напрямком досліджень відділу російської літератури, де взаємодія російської літератури з українською посідала завжди помітне місце. Це знайшло своє відображення в його працях, присвячених М.Горькому, наприклад, у великому розділі “М.Горький и проблемы украинской прозы”, виданому в Єревані 1970 року. Ця й подальші розвідки в цьому ж напрямку знайшли визнання в міжнародному науковому середовищі.

Краще з наукового доробку Віктора Григоровича залишиться в літопису праць Інституту літератури й українського літературознавства взагалі. Пам'ять про нього збережеться у всіх його колег та друзів.

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ АВТОРІВ

Журнал “Слово і Час” висвітлює питання історії, теорії та сучасної практики літературного руху, загальнокультурного життя. Виходячи з принципів об'єктивності та плюралізму, редакція не вважає за обов'язкове поділяти всі погляди і положення авторів, завдяки чому зберігає і природний ґрунт для конструктивної полеміки.

Неодмінними вимогами до матеріалів, що подаються на розгляд редколегії, є достеменність наведених фактів, посилань на всі використані джерела, точність у цитуванні.

Статті та інші матеріали (крім листів) подаються до редакції українською мовою, обсягом не більше друкованого аркуша; коментарі розміщуються внизу сторінки.

Статті подавати на електронному носії як текстовий файл без переносів у словах у редакторі Microsoft Word; можна надсилати електронною поштою: **E-mail:** jour_sich@mail.ru, **E-mail:** slovoichas@ukr.net. **Обов'язково** мусить бути подана виразна роздруковка статті у 2-х примірниках, виконана шрифтом не менше 14 кегля через 1,5 інтервали 28 рядків на сторінці.

Список використаної літератури в алфавітному порядку подається в кінці статті; посилання розміщуються в тексті в квадратних дужках: [номер видання у списку, стор.].

До статті (крім рецензій) обов'язково додається анотація з ключовими словами (на 600-800 знаків), ім'я та прізвище автора українською, російською та англійською мовами, а також поштова чи електронна адреса автора або установи.